

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

10.10.2017

м. Черкаси

№ 16 -р/к

Справа № 03-23-02/17

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Черкаського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 03-23-02/17 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції виконавчим комітетом Кам'янської міської ради (вул. Героїв Майдану, 37, м. Кам'янка, Кам'янський р-н, Черкаська обл., 20800; ідентифікаційний код юридичної особи 04060855) та подання з попередніми висновками у справі від 12.09.2017 № 158/03-пв,

В С Т А Н О В И Л А:

Розпорядженням адміністративної колегії Черкаського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 21.07.2017 № 22-рп/к розпочато розгляд справи за ознаками вчинення порушення виконавчим комітетом Кам'янської міської ради законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, шляхом надання окремим суб'єктам господарювання переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до недопущення конкуренції.

У ході розгляду справи територіальним відділенням встановлено.

Відповідно до статті 2 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.

Згідно частини першої статті 10 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

Кам'янська міська рада та її виконавчий комітет утворені відповідно до Конституції України та Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", в своїй діяльності керуються Конституцією України та чинним законодавством України.

Виконавчим органом Кам'янської міської ради відповідно до статей 11, 51 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" є виконавчий комітет.

Відповідно до Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" Кам'янська міська рада та її виконавчий комітет в межах своєї компетенції самостійно вирішують питання місцевого значення, виходячи з інтересів громадян, у тому числі, які проживають на території м. Кам'янка Кам'янського району Черкаської області та державних інтересів, провадять у життя рішення вищестоящих органів державної влади, забезпечують дотримання законності та правопорядку.

Виконавчий комітет Кам'янської міської ради є юридичною особою згідно відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (номер запису 1 006 120 0000 000202), ідентифікаційний код юридичної особи 04060855. Код КВЕД 84.11 - державне управління загального характеру.

Місцезнаходження юридичної особи: вул. Героїв Майдану, 37, м. Кам'янка, Кам'янський р-н, Черкаська обл., 20800.

У розумінні абзацу одинадцятого статті 1, статті 5 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" виконавчий комітет Кам'янської міської ради є органом місцевого самоврядування.

Організація поводження з відходами, вивезення побутових відходів врегульована Законами України "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про відходи", "Про житлово-комунальні послуги", постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2008 року № 1070 "Про затвердження Правил надання послуг з вивезення побутових відходів" (зі змінами) (надалі – Правила надання послуг).

Відповідно до статті 7 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" до повноважень органів місцевого самоврядування у сфері житлово-комунальних послуг належить:

- встановлення цін/тарифів на житлово-комунальні послуги;
- визначення виконавця житлово-комунальних послуг (крім послуг з централізованого опалення, послуг з централізованого постачання холодної води, послуг з централізованого постачання гарячої води, послуг з водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем) відповідно до цього Закону в порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

Крім того, згідно зі статтею 35-1 Закону України "Про відходи" орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах визначає виконавця послуг з перевезення побутових відходів з певної території населеного пункту.

Відповідно до частини першої статті 16 Закону України "Про відходи" підприємства, установи та організації усіх форм власності у сфері поводження з відходами мають право, зокрема, на участь у конкурсах на набуття права виконання послуг у сфері поводження з побутовими відходами на певній території.

Згідно пункту 4 Правил надання послуг виконавець послуг з вивезення побутових відходів визначається на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Процедура підготовки та проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту з 21.07.2005 до 25.11.2011 здійснювалася відповідно до Порядку проведення конкурсу з надання житлово-комунальних послуг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 631 "Про затвердження Порядку проведення конкурсу з надання житлово-комунальних послуг" (із змінами) (надалі – Порядок 1), а з 25.11.2011 по даний час відповідно до Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2011 року №1173 "Питання надання послуг з вивезення побутових відходів" (надалі – Порядок 2).

Пунктом 5 Порядку 1 затверджено перелік кваліфікаційних вимог до учасників конкурсу, зокрема щодо наявності:

- працівників відповідної кваліфікації;
- досвіду роботи з надання певних послуг;
- відповідного дозволу або ліцензії на виконання певних робіт чи надання послуг.

Згідно пункту 3 Порядку 2, учасниками конкурсу можуть бути суб'єкти господарювання:

- установчими документами яких передбачено провадження діяльності у сфері поводження з побутовими відходами;

- які можуть забезпечити виконання обов'язків, визначених у частині другій статті 21 Закону України "Про житлово-комунальні послуги", зокрема:

- забезпечувати своєчасність та відповідну якість житлово-комунальних послуг згідно із законодавством та умовами договору, в тому числі шляхом створення систем управління якістю відповідно до національних або міжнародних стандартів;

- надавати в установленому законодавством порядку необхідну інформацію про перелік житлово-комунальних послуг, їх вартість, загальну вартість місячного платежу, структуру цін/тарифів, норми споживання, режим надання житлово-комунальних послуг, їх споживчі властивості тощо;

- розглядати у визначений законодавством термін претензії та скарги споживачів і проводити відповідні перерахунки розміру плати за житлово-комунальні послуги в разі їх ненадання або надання не в повному обсязі, зниження їх якості;

- вести облік вимог (претензій) споживачів у зв'язку з порушенням порядку надання житлово-комунальних послуг, зміною їх споживчих властивостей та перевищенням термінів проведення аварійно-відновлювальних робіт;

- своєчасно за власний рахунок проводити роботи з усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням житлово-комунальних послуг, що виникли з його вини.

При цьому слід зазначити, що пунктом 30 Порядку 2 визначено, що організатор конкурсу протягом не більше п'яти робочих днів з дня проведення конкурсу вводить у дію відповідним актом рішення конкурсної комісії щодо визначення переможця конкурсу на певній території населеного пункту, межі якої були визначені умовами конкурсу, та зазначає строк, протягом якого виконавець має право надавати такі послуги, але не менш як п'ять років та у разі коли в конкурсі взяв участь тільки один учасник і його пропозицію не було відхилено, строк, на який він визначається виконавцем послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту, повинен становити 12 місяців, після чого організовується і проводиться новий конкурс.

Таким чином, визначення виконавців послуг з вивезення побутових відходів повинно відбуватися на підставі рішення конкурсної комісії щодо визначення переможця конкурсу на певній території населеного пункту.

Однак, виконавчим комітетом Кам'янської міської ради визначено виконавця послуг з вивезення побутових відходів не на конкурсних засадах. Листом від 25.05.2017 № 360/02-19 Кам'янська міська рада повідомила, що рішенням виконавчого комітету Кам'янської міської ради від 15.10.2009 № 315 "Про визначення виконавця послуг" визначено виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів у межах м. Кам'янка комунальне підприємство "Кам'янка-житло". Разом з тим, зазначено, що конкурси з визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів у межах м. Кам'янка взагалі не проводилися.

Крім цього, листом від 04.09.2017 № 620/01-04 Кам'янська міська рада додатково повідомила про те, що рішенням виконавчого комітету Кам'янської міської ради від 23.04.2015 № 34 "Про визначення виконавця послуг" визначено виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів комунальне підприємство "Кам'янка-житло" у межах обслуговування будинків, які не знаходяться на балансі цього комунального підприємства, та інших споживачів м. Кам'янка.

При цьому, слід зазначити, що обґрунтованих пояснень щодо визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів не на конкурсних засадах виконавчим комітетом Кам'янської міської ради надано не було.

Комунальне підприємство "Кам'янка-житло" (надалі – КП "Кам'янка-житло") листом від 15.06.2017 № 76 повідомило, що КП "Кам'янка-житло" здійснює діяльність з вивезення твердих побутових відходів у межах м. Кам'янка відповідно до рішення виконавчого комітету Кам'янської міської ради від 23.04.2015 № 34 "Про визначення виконавця послуг".

Отже, орган місцевого самоврядування визначивши виконавця послуг з вивезення побутових відходів всупереч вимог чинного законодавства надав право суб'єкту господарювання здійснювати діяльність з вивезення твердих побутових відходів без участі у конкурсі.

Згідно статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

Тобто, виконання органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення, відповідно до вимог чинного законодавства, умов за яких здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами

господарювання повинно відбуватися саме завдяки власним досягненням, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначити умови обороту товарів на ринку, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.

Відповідно до частини першої статті 4 Закону України "Про захист економічної конкуренції" державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, здійснення заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється, у тому числі, органами місцевого самоврядування. Згідно частини другої статті 4 цього Закону органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Згідно зі статтею 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до статті 2 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" державна політика у сфері житлово-комунальних послуг базується на принципах створення та підтримання конкурентного середовища при виробленні та наданні житлово-комунальних послуг.

Згідно абзацу сьомого частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, зокрема, визнається надання окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання пільг чи інших переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

Отже, органи місцевого самоврядування повинні здійснювати заходи щодо створення та розвитку конкурентного середовища на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів, визначаючи у порядку, встановленому законодавством на конкурсних засадах, виконавців послуг збирання та перевезення твердих побутових відходів.

Слід зазначити, що КП "Кам'янка-житло", отримавши право здійснювати вивезення твердих побутових відходів без участі у конкурсі, здобуло переваги над іншими суб'єктами господарювання не завдяки власним досягненням, а внаслідок зовнішніх факторів – впливу органів місцевого самоврядування.

Таким чином, виконавчий комітет Кам'янської міської ради не дотримавшись вимог чинного законодавства при визначенні виконавця послуг з вивезення побутових відходів на конкурсних засадах не тільки обмежив право певних осіб, які мали (мають) намір взяти участь у такому конкурсі, змагатися за право здійснення відповідної господарської діяльності, але й надав перевагу окремому суб'єкту господарювання стосовно конкурентів, що може призвести до недопущення конкуренції на ринку вивезення твердих побутових відходів у межах м. Кам'янка Кам'янського району Черкаської області.

Враховуючи вищевикладене, дії виконавчого комітету Кам'янської міської ради щодо визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів без проведення конкурсу, кваліфікуються як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 3 статті 50, абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, шляхом надання окремим суб'єктам господарювання переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до недопущення конкуренції.

Відповідачеві у справі, відповідно до пункту 26 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України 29.06.1998 №169-р), копію подання з попередніми висновками у справі для надання своїх зауважень у справі направлено з супровідним листом територіального відділення від 12.09.2017 № 03/1432.

На подання з попередніми висновками у справі виконавчий комітет Кам'янської міської ради листом від 22.09.2017 № 670/01-04 повідомив, що "... зауважень не має, порушення визнаємо." (мовою оригіналу). Крім того, повідомлено про те, що рішенням виконавчого комітету Кам'янської міської ради від 30.08.2017 № 160 "Про визначення виконавця послуг" визначено на конкурсних засадах виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів з багатоповерхових будинків м. Кам'янка КП "Кам'янка-житло".

Тобто, виконавчим комітетом Кам'янської міської ради порушення законодавства про захист економічної конкуренції припинено у ході розгляду справи.

Виходячи із викладеного, керуючись статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, зі змінами і доповненнями, та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 №169-р) (із змінами), адміністративна колегія Черкаського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

В И Р І Ш И Л А:

Визнати дії виконавчого комітету Кам'янської міської ради (вул. Героїв Майдану, 37, м. Кам'янка, Кам'янський р-н, Черкаська обл., 20800; ідентифікаційний код юридичної особи 04060855) щодо визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів без проведення конкурсу, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50, абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, шляхом надання окремим суб'єктам господарювання переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до недопущення конкуренції.

Відповідно до частини другої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення та розпорядження органів Антимонопольного комітету України, голів його територіальних відділень є обов'язковими до виконання.

Відповідно до частини четвертої статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» невиконання рішення, попереднього рішення органів Антимонопольного комітету України або їх виконання не в повному обсязі є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

Рішення може бути оскаржено до господарського суду в двомісячний строк з дня його одержання.

Голова колегії,
голова Відділення

Ю.С. Чемич